

KOMMENTARER TIL UTTALELSER KNYTTE TIL SØKNAD OM KONSESJON

Grunneierlaget 30.06.22:

Høydemålingene er bare tall og vi snakker om en oppdatering av kartstandarden som gjelder for hele kommunen, ikke bare Brusdalen. De forandrer ikke på reguleringshøydene med andre ord. HRV og LRV blir liggende på nøyaktig samme nivå som før. Det samme gjelder oppdemmet volum og konsesjon.

Flomsituasjonen antas å ikke bli forverret. Med krav til minstevannføring vil det hvile et ansvar på kommunen på en slik måte at man må sette inn nok ressurser til å kunne balansere behovet for å unngå flom med behovet for å regulere vassdraget slik at minstevannføringen opprettholdes. Dette betyr at virksomhet for vann og avløp vil se på reguleringsregimet på ny.

Oppgang av fisk i hovedelva vil bli enda bedre når tidligere planlagte tiltak blir gjennomført ved utløpet. Oppgang i Årsetelva har vært diskutert med grunneierlaget der måling av vannføring har vært tema. Dette tiltaket er fortsatt aktuelt, og VA-virksomheten vil med dette tiltaket ikke bidra negativt til fiskeoppgang. Tiltak for å bedre oppgang i Årsetelva og Vasstrandelva (ved tidl. grustak) er ikke VA-virksomhetens ansvar i utgangspunktet, men heller knyttet til vegutforming og utforming av kulverter som krysser vegen og trimløypa. Dermed ligger muligens ansvaret for utbedring på eier av trimløype og veg. VA-virksomheten er villig til å diskutere samordning av tiltakene til felles beste.

Negativ konsekvens hva angår lavt nivå, s41: Det er lite sannsynlig at det blir tatt ut noe i nærheten av 55 000m³/døgn da det i så fall vil gi VA-virksomheten økte utfordringer med å etterkomme krav til minstevannføring. Derfor vil man prøve å redusere lekkasjetallet samtidig som det tilstrebes å ta ut minst mulig vann av vassdraget for derigjennom å bidra til opprettholdelse av naturkvalitetene i flora og fauna i nedslagsfeltet. Når det gjelder kulturminner så antas ny konsesjon ikke å få vesentlige negative konsekvenser for Speiderhytta (veggmaleri kan evt. flyttes) og heller ikke for sagbruk. Kraftstasjonen ligger ved sjøen i Spjelkavika og må ses på uavhengig av vassdraget for øvrig.

Øvrige konsekvenser av konsesjonen anses neglisjerbare, og når det gjelder nedslagsfeltet som utfartsområde/rekreasjon så er det ikke ønskelig med økning av slik aktivitet i utgangspunktet pga hensynet til beskyttelse av tilsigsområdet til drikkevannskilden.

Som nevnt vil VA-virksomheten tilstrebe å ta ut minst mulig råvann til drikkevannsproduksjon. Dette er også inntatt i avtalene med Giske og Sula (at det skal tas miljøhensyn). Dermed anser vi dette som et nokså begrenset problem. Når det gjelder kulverten ved KIWI så burde den ideelt sett vært fjernet, noe som Ålesund kommune ikke kan gjøre noe med.

Vi anser økning av minstevannføring som uaktuelt da det gir for lite handlingsrom for det viktigste hensynet i denne saken; vannforsyning.

Når det gjelder feil vedr. nedbørsfeltgrense så er begge de to linjene noe mangelfulle. For juridiske forhold knyttet til eiendom og areal er det skjønnsområdet som er viktig. På den måten er den grønne linjen korrekt. Forhold som har med tilsigsarealet og flomberegninger ol. å gjøre så vil VA-virksomheten sørge for at dette blir korrekt, og her ser den lilla linjen ut til å være korrekt nord for utløpet av Brusdalsvatnet, mens den syd for utløpet må justeres noe. Når justering er foretatt vil vi oppfordre planmyndigheten til å rette opp dette.

Det er riktig at noe av det vannet som grunneierlaget mener bør gå på elva faktisk går på kanalen. For flomavledning kan kanalen spille en rolle, men man trenger ikke nødvendigvis å opprettholde kanalen i hele dens lengde. Noen mener at den kan fylles igjen, mens andre mener at den har verdi

som en del av naturmiljøet/vannmiljøet gjennom Spjelkavik sentrum. Arealet er regulert, og hvis det skal skje vesentlige endringer her så må saken tas opp formelt med planetaten med tanke på omregulering. Å måle vannføring på to plasser for å se hvor mye som går på kanalen kan være aktuelt, men bare hvis en vesentlig del av vannet skal ledes gjennom kanalen. Det som er aktuelt i den sammenheng er å modernisere slusearrangement slik at man får bedre kontroll på vannføringen gjennom kanalen. Siden Brødr. Sunde tar vann herfra til sin prosess må man se på helhetsbildet. Dette bildet vil være mest preget av miljøhensyn hva kanalen angår. Det må tas stilling til hvorvidt Brødr. Sundes behov for å opprette kanalen som vannkilde skal telle mye eller lite i denne sammenheng.

Vedr. andre uttak så har Brødr. Sunde rett til å ta ut inntil 500m³ pr døgn av Ålesund kommunes konsesjon på 55 000m³. Det er nesten neglisjerbart og man vil uansett kunne si opp avtalen med Brødr. Sunde skulle det vises seg at også slike små mengder blir en utfordring.

Mange grunneieres rett til uttak vil ikke påvirke konsesjonstildelingen da de har rett til uttak til eget forbruk.

Uttak av råvann med tanke på leveranse til Sula og Giske må anses som avklart, jfr. brev fra Statsforvalteren der det vises til at NVE og Statsforvalter har hatt en dialog og at gjeldende ekspropriasjonsløyve ikke er til hinder for at drikkevann (med basis i Brusdalsvatnet) kan leveres til nabokommuner. Det er dermed ikke behov for å justere søknaden eller konsesjonen på det punktet.

Mattilsynet:

Vi slutter oss til uttalelsen fra Mattilsynet, datert 22.06.22. I likhet med Mattilsynet presiseres det at vannforsyningen må prioriteres slik at det må kunne periodevis tas ut mer vann, innenfor konsesjonsbestemmelsen, og at ordlyden i konsesjonen dermed må være lik den som er i dag på det området.

Fylkeskommunen 29.06.22:

I fylkeskommunens brev er ombygging av slusene ved utløpet nevnt. Det presiseres at denne ombyggingen er planlagt i skisseformat og delt med grunneierlaget. De vil også bli involvert i diskusjonen rundt utforming når det skal gjennomføres. Naturlig tverrsnitt ved utløpet vil tilstrebes slik at fiskevandring, så naturlig som mulig, sikres.

Ad tilleggskommentar fra fylkeskommunen pr 17.08.22 knyttet til kulturminne: Vern av kraftstasjon med tilliggende tekniske konstruksjoner, inkludert kanalen, så må Ålesund kommune finne ut hva som er mulig i krysningpunktet mellom vern av kulturminner og manglende sikkerhet for folk som ferdes langs disse. Dette krever en intern utredning og dialog med fylkeskonservator.

Miljøvernforbundet:

Grunneierlaget og Miljøvernforbundet kan ha et poeng vedr å vurdere hvor mye vann som skal gå på kanalen. Begrensning av overføring til kanalen med unntak av flomperioder vil bli diskutert. Når det gjelder bildet som ble vist av en tørrlagt «laksetrapp» så var det under en av de verste tørkene vi har hatt på lang tid. Men selv på det tidspunktet var det igjen ca 20 cm før man kom ned på LRV, altså laveste regulerte vannstand. Etter dette steg vannstanden igjen til mer normale nivåer. Det er likevel grunn til å understreke at vi tar på alvor behovet for å regulere vassdraget på en miljømessig god måte.

Etter at Norconsult har tatt en kort gjennomgang av NMF sin uttalelse legges denne kommentaren ved:

Miljøvernforbundet antyder at de rødlistede artene hettemåke, dvergdykker og ål er plassert i feil rødlistekategori i konsesjonssøknaden. Denne «feilen» skyldes at konsesjonssøknaden ble utarbeidet tidlig høst 2021 i henhold til gjeldende rødliste som på dette tidspunktet var versjonen fra 2015. Ny versjon av Norsk rødliste for arter ble publisert 24.11.2021, etter at konsesjonssøknaden allerede var sendt inn til NVE. Det stemmer at både hettemåke, dvergdykker og ål i ny versjon av rødlisten har endret status fra VU (sårbar) til CR (kritisk truet) for hettemåke og EN (sterk truet) for dvergdykker og ål.

Miljøvernforbundet etterlyser omtale av en rekke arter med rødlistestatus som de mener er utelatt fra konsesjonssøknaden. Dvergdykker er omtalt i avsnitt 3.6.1 og listet opp i tabell 3-6, sangsvane er omtalt i avsnitt 3.6.1. De øvrige registreringene gjelder henholdsvis sjøfugl registrert i sjøen i Spjelkavika, samt eldre enkeltregistreringer fra perioden 1945 – 1985. Disse er vurdert som mindre relevant i forbindelse med søknaden. Det er uansett påpekt at vassdraget er en viktig lokalitet for våtmarksfugl hele året. Øvre deler av vassdraget har fått stor verdi som funksjonsområde for fugl, og nedre deler har fått middels verdi som funksjonsområde for fugl.

Laks er både omtalt i fagnotatet for ferskvannøkologi avsnitt 2.2.2 og i konsesjonssøknaden avsnitt 3.7.1. Laks ble for øvrig først kategorisert som rødlistet (NT – nær truet) etter at konsesjonssøknaden var sendt inn til NVE.

Områdets funksjon som lokalitet for flaggermus er omtalt i konsesjonssøknadens avsnitt 3.6.1. Ingen av disse er for øvrig rødlistede, heller ikke skjeggflaggermus som Miljøvernforbundet omtaler som nær truet.

Når det kommer til plantearter har søknaden (avsnitt 3.6.1) begrenset influensområdet til arter som kan bli påvirket av vannstand og vannføring langs Spjelkavikelva, samt arealene ved utløpsarrangementet som skal bygges om ved Brusdalsvatnet. Ask og skoghøymol er vurdert å være arter hvis utbredelse ikke vil vesentlig påvirkes av innføring av minstevannføring i elva.

Ved ombygging av lukearrangementet ved utløpet av Brusdalsvatnet vil det sikres at fiskepassasjen får en utforming som også fungerer ved unormalt lave vannstander.

Når det gjelder kravet fra NMF om resevevannløsning med annen kilde enn Brusdalsvatnet så anses dette avklart.

Statsforvalteren:

VA-virksomheten slutter seg til uttalelsene fra Statsforvalteren i brev av 29.06.22. I tillegg vil vi nevne at anleggsområdet ved Spjelkavik IL sitt anlegg (ny hall) må ta spesielle hensyn for å unngå slamflukt mot Storelva/Brusdalselva. Dette har skjedd før, og vi kan ikke se bort fra at slik slamflukt fra den tiden hoppbakken ble etablert har påvirket oppvekstvilkårene for elvemusling, og kanskje annet liv i elva på en negativ måte. Dette ble nevnt under presentasjonen av rapporten om konsekvensutredning i tilknytning til nytt vannbehandlingsanlegg.

Når det gjelder forslaget fra Statsforvalteren om et reguleringsregime med lokkeflom så er vi i tvil. Et slikt regime krever trolig mer ressurser fra virksomheten sin side, men dette må vi se nærmere på. Det er opplagt at lokkeflom er avhengig av hvilket nivå som er i vatnet til enhver tid, og ikke minst

gjeldende værforhold/værmelding. Vi er i hvert fall skeptisk til at det skal være et krav, særlig hvis det går foran virksomhetens behov for å demme opp for å klare minstevannføringskravet.

Som nevnt ovenfor vil vi prøve å begrense uttak av vann gjennom lekkasjereduksjon og økt fokus på miljø. Vi vil med andre ord ta ut det vi trenger for å kunne levere den mengde drikkevann som vi leverer ut på nettet i dag de nærmeste årene.

Vedlegge grunneierlaget NORCE:

Den faglige utredningen fra NORCE peker på at kanalen bør stenges periodevis. Vi skal ikke prøve å gi en fasitløsning på kanalens framtid, men er enig i at flomavledning er et viktig tema. Endring av innløpsarrangementet til kulverten under KIWI har overfor vegeier vært foreslått utført mer hydraulisk riktig og det gjenstår å se om det skjer.

26.09.2022

Bjørn Skulstad

Avdelingsleder vann